

Xudafrin kərpsən tarixi Trkmənay məqaviləsindən daha qədimdir - Məqalə

Azrbaycan Respublikasının prezidenti, tarixi Trkmənay və Gıstan məqavillərindən daha qədim olan
!Xudafrin kərpsən ran memarlıq gəliliyi ilə fəxri etdi

Arannnews : Azər Pirft - Ötən il Azrbaycan səgirinin Xudafrin kəouml;rpüsünün imal hissində Azrbaycan Respublikasının bayran qaldırmaşalarına aid gəouml;rüntülr yayıldı və son gəuuml;nildə bu öləknin prezidenti: “Xudafrin kəouml;rpüsü Azrbaycan xalqının milli sərvətidir, Azrbaycan xalqının istedadının səuuml;butudur. Biz Azrbaycan xalqına məxsus olan bu məouml;htm memarlıq səri ilə haqla olaraq fəxri edirik” deyib. Halbuki, tarixi Türkmənçəy və Gülüstan məuuml;qavillərindən daha qədim olan bu kəouml;rpüran və Azrbaycan arasında yerlər və onun səs hissisi ran şəhər Respublikasının torpandadır. Bu, danılmaz bir faktdır.

rəqi Azrbaycan yəltənin Xudafrin şəhər kəouml;rpüsü haqda qsa məlumat

Xudafrin kəouml;rpüləri qsa məsafləri Araz çəy üzrindən ina edilib. Birinci kəouml;rpünün uzunluğu 160 metrdir (həzərda onun 120 metri rəna, 40 metri is Azrbaycan Respublikasına aiddir.) Bu kəouml;rpü Sasanılər dəouml;vrünün (qədim ran ahlənnin son dəouml;vrü) memarlıq üslublarda səsləndir və Slıcuqılər dəouml;vründə (hicri-qəmri VI əsr) yenidən quruldu bildirilir. Kəouml;rpü Sasanılər dəouml;vrün aid olan Qeyşə-utər kəouml;rpüsü çəx bənzəyir.

Birinci kəouml;rpü qeyri-brabr və bir-birin oxamayan 15 sıvri və aypara biçimli taların ibarətdir. Taların qeyri-brabr olmaması səbəbi onların təməllərinin Araz çəy fonundak təbii qayalar üzrindən ina edilmişsidir. Bu kəouml;rpü 1828-ci ildə Türkmənçəy məuuml;qaviləsindən sonra iki sahil birləşdirilən partlayıb.

Bzi mənbələr qeyd edirlər ki, bu kəouml;rpünün ilk inaatçsə Peyməbrin (sə) shəbsi Bir ibn Abdüləhədr və o, şəhər Qafqaza çətdərmaq məqsədilə Sasanılər aid memarlıq üslubu ilə kəouml;rpünütikmidir. Kəouml;rpü şəhər dəouml;vründən Qacarlar dəouml;vrün kimi yük və ticarət məllətlərinin məuuml;badilsində həmiyyətli rol oynamadı. Uzunluğu 120 metr olan ikinci Xudafrin kəouml;rpüsü iki tədan təkili olunub və randa Səfəvilər dəouml;vrün aiddir. Onun tikinti materialları yonulmuşdur, gips və həng məhlulundan ibarətdir.

Cədiləyin hər iki sahilində qaravulxanalar (gəouml;ztçi postlar) tikilib. &imal qaravulxanası çəydan həuuml;ndər bir yerdən ina edilib və həzərda camaat arasında Qız qalası adlanır. Cənub qaravulxanası da da kəouml;rpü ilə üzəbüz və çəx məouml;həkm kildən tikilib. Rən və Arazın o təyizləri arasında bir çəx acı və irin hadisələrinə hədi olma bu kəouml;rpülr dəstləri və ballıq simvolları sayılır. Həmin səbəbdən 24 fevral 1998-ci ildə bəouml;yük kəouml;rpü 1858, kiçik kəouml;rpü isə 1859 nəouml;mrəli il milli abidəsi siyahısına daxil edilmişdir.

Son vaxtlarda Mədəniyyət və Turizm Aradərmələr Mərkəzinin rəhbəri Məuuml;səyyib Miri rəqi Azərbaycandakı Xudafrin tarixi kəouml;rpülrini ziyarət etdi, bu

körpülrin brpasn v qorunmasn ranla Azrbaycan Respublikas arasnda ortaq bir mqsd olaraq tqdim edrk dedi: “Xudafrin Su Anbarnn trafndak ilrin tmiri, yenidn qurulmas v köçürülmsi xrclri ;Energetika Nazirliyin hval olunsa da, bu tdbirlr baa çatmamdr.&rdquo lirza Dti, Azrbaycan tarixi üzr ekspert